

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 474/2010-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. decembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti T., a. s., B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou V., s. r. o., B., v mene ktorej koná JUDr. A. T., PhD., vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 1 M Obdo V 22/2008 opatrením predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. Spr 162/2009-20 z 24. septembra 2009 o zmene rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2009 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť spoločnosti T., a. s., pre namietané porušenie jej základného práva zaručeného čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a jej práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 1 M Obdo V 22/2008 opatrením predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. Spr 162/2009-20 z 24. septembra 2009 o zmene rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2009 **p r i j í m a** na ďalšie konanie.

2. Sťažnosť spoločnosti T., a. s., vedenú pod sp. zn. III. ÚS 390/2010 a sťažnosť spoločnosti T., a. s., vedenú pod sp. zn. III. ÚS 474/2010 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude vedené pod sp. zn. III. ÚS 390/2010.

3. Návrhom na rozhodnutie o dočasnom opatrení n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. septembra 2010 doručená sťažnosť spoločnosti T., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), v ktorej namieta porušenie základného práva na zákonného sudcu zaručeného čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie veci súdom zriadeným zákonom zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 1 M Obdo V 22/2008 opatrením predsedu najvyššieho súdu č. Spr 162/2009-20 z 24. septembra 2009 o zmene rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2009 (ďalej len „rozvrh práce“). Sťažnosť sťažovateľka doplnila podaním doručeným ústavnému súdu 7. októbra 2010.

Sťažovateľka je účastníčkou *„konania o mimoriadnom dovolaní vedenom na Najvyššom súde SR pod sp. zn. 1M Obdo V22/2008“*. Podľa rozvrhu práce *„rozhoduje v tejto veci senát tohto súdu O-V. V súlade s rozvrhom práce Najvyššieho súdu SR boli členkami tohto senátu aj JUDr. Z. Ď. a JUDr. J. Z.“*.

Predseda najvyššieho súdu vydal 24. septembra 2009 opatrenie č. Spr 162/2009-20 o zmene rozvrhu práce, ktoré nadobudlo účinnosť 1. októbra 2009.

Sťažovateľka tvrdí, že *„časťou II bod 6 Opatrenia došlo k vypusteniu JUDr. Z. Ď. a JUDr. J. Z. zo senátu O-V (teda aj k ich vyňatiu z rozhodovania vo veci vedenej pred Najvyšším súdom SR pod sp. zn. 1M Obdo V22/2008), a ich nahradeniu JUDr. A. P. pod*

poradovým číslom 3 a JUDr. D. L. pod poradovým číslom 5. Z časti náhradníci bola zároveň vypustená JUDr. A. P. a pod č. 9 bola vložená JUDr. J. Z. ...

Časťou II bod 7 Opatrenia sa stanovilo, že veci, ktoré boli pridelené a nevybavené do účinnosti tohto opatrenia v senáte O-V preberie JUDr. D. L. veci od JUDr. J. Z. a JUDr. A. P. preberie veci od JUDr. Z. Ď. a to aj vtedy, ak bol určený termín pojednávania na čas po nadobudnutí účinnosti tohto opatrenia.“.

Podľa názoru sťažovateľky „*táto zmena v obsadení senátu Najvyššieho súdu SR... nebola uskutočnená v súlade so zákonnými a ani inými predpismi, ktoré sa na túto situáciu vzťahujú*“. V nadväznosti na to sťažovateľka podrobne cituje relevantné ustanovenia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, Rokovacieho poriadku najvyššieho súdu uverejneného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 291/2006, ako aj judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa základného práva na zákonného sudcu.

Obzvlášť sťažovateľka zdôrazňuje, že sporné opatrenie predsedu najvyššieho súdu nemá charakter rozhodnutia podľa štvrtej časti čl. II bodu 7, 8 a 11 rozvrhu práce. Sťažovateľka tak uzatvára, že opatrenie predsedu najvyššieho súdu o zmene rozvrhu práce „*bolo vydané v rozpore s článkom IV. Rozvrhu práce, v rozpore s § 50 ods. 2 písm. c) zákona č. 757/2004 Z. z. a teda aj s čl. 48 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru...*“.

Sťažovateľka v súvislosti so včasnosťou podania svojej sťažnosti uvádza, že hoci k nahliadnutiu do spisu došlo naposledy 2. septembra 2010, „*v spise nie založené Opatrenie Predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24.9.2009 Spr. 162/2009-2... a v spise nebola založená ani iná písomnosť, z ktorej by vyplývala existencia Opatrenia...*“. Poukázala tiež na právne závery súvisiaceho rozhodnutia ústavného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 125/05.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol vo veci týmto nálezom:

«Základné právo spoločnosti T., a. s., so sídlom B., nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo na prejednanie veci súdom zriadeným zákonom

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ustanoveniami časti II. Obchodnoprávne kolégium: bodu 6 Opatrenia Predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. septembra 2009 Spr. 162/2009-20 o zmene Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2009 v znení: „Na strane 31 v senáte O-V sa vypúšťajú JUDr. Z. Ď. a JUDr. J. Z. a pod poradové číslo 3. sa vkladá JUDr. A. P. a pod č. 5 JUDr. D. L. V časti náhradníci sa vypúšťa JUDr. A. (správne má byť „A.“, pozn.) P. a pod č. 9 sa vkladá JUDr. J. Z. a v poznámke 1) sa v druhom riadku namiesto č. 1 – 5 uvádza č. 1 – 4.“ a ustanoveniami časti II. Obchodnoprávne kolégium: bodu 7 Opatrenia Predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. septembra 2009 Spr. 162/2009-20 o zmene Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2009 v znení: „Veci, ktoré boli pridelené a nevybavené do účinnosti tohto opatrenia v senáte O-V preberie JUDr. D. L. veci od JUDr. J. Z. a JUDr. A. P. preberie veci od JUDr. Z. Ď. a to aj vtedy, ak bol určený termín pojednávania na čas po nadobudnutí účinnosti tohto opatrenia.“, v konaní vedenom pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 1M Obdo V22/2008 porušené bolo.

Ustanovenia časti Obchodnoprávne kolégium: bodu 6 Opatrenia Predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. septembra 2009 Spr. 162/2009-20 o zmene Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2009 v znení: „Na strane 31 v senáte O-V sa vypúšťajú JUDr. Z. Ď. a JUDr. J. Z. a pod poradové číslo 3. sa vkladá JUDr. A. P. a pod č. 5 JUDr. D. L. V časti náhradníci sa vypúšťa JUDr. A. (správne má byť „A.“, pozn.) P. a pod č. 9 sa vkladá JUDr. J. Z. a v poznámke 1) sa v druhom riadku namiesto č. 1 – 5 uvádza č. 1 – 4.“ a ustanovenia časti II. Obchodnoprávne kolégium: bodu 7 Opatrenia Predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. septembra 2009 Spr. 162/2009-20 o zmene Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2009 v znení: „Veci, ktoré boli pridelené a nevybavené do účinnosti tohto opatrenia v senáte O-V preberie JUDr. D. L. veci od JUDr. J. Z. a JUDr. A. P. preberie veci od JUDr. Z. Ď. a to aj vtedy, ak bol určený termín pojednávania na čas po nadobudnutí účinnosti tohto opatrenia.“ sa zrušujú.»

Sťažovateľka ústavnému súdu súčasne navrhla odklad vykonateľnosti napadnutých ustanovení opatrenia predsedu najvyššieho súdu o zmene rozvrhu práce.

Sťažovateľka doručila ústavnému súdu 25. novembra 2010 podanie označené ako „Žiadosť o rozhodnutie o návrhu na odklad vykonateľnosti dočasným opatrením“, v ktorom zdôraznila naliehavosť potreby rozhodnúť o dočasnom opatrení navrhnutom v sťažnosti. Uviedla, že o jej námietke zaujatosti podľa § 15a zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) proti členke dovolacieho senátu najvyššieho súdu O – V „rozhodol iný senát Najvyššieho súdu SR tak, že sudkyňu JUDr. L. nevyľúčil z prejednávania a rozhodovania predmetnej právnej veci.

V súčasnosti je tak možné očakávať, že dovolací senát stanoví nový termín vyhlásenia rozsudku v danom konaní, pričom je nanajvýš pravdepodobné, že termín vyhlásenia rozsudku bude stanovený v najbližších dňoch.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. ...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Návrh sťažovateľky na začatie konania pred ústavným súdom možno kvalifikovať ako sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 18 ods. 1 písm. f), § 49 a nasledujúcich zákona o ústavnom súde.

V rámci predbežného prerokovania ústavný súd zistil, že predložená sťažnosť spĺňa náležitosti požadované ustanovením § 20 zákona o ústavnom súde, pričom zároveň nezistil procesné prekážky uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré sú dôvodom na odmietnutie sťažnosti.

Ústavný súd tiež prihliadajúc na obsah sťažnosti, obsah napadnutého opatrenia predsedu najvyššieho súdu o zmene rozvrhu práce, ako aj na obsah príloh sťažnosti týkajúcich sa predmetnej veci dospel k záveru, že tvrdenia sťažovateľky nastoľujú ústavne relevantné otázky presahujúce rámec predbežného prerokovania, ktorých opodstatnenosť treba posúdiť v konaní vo veci samej.

Sťažnosť sťažovateľky ústavný súd nepovažoval za oneskorene podanú. Vychádzal pritom z ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Ústavný súd už vo veci sp. zn. IV. ÚS 125/05, na ktorú poukázala i samotná sťažovateľka, uviedol, že *„sťažovatelia sa mohli o opatrení predsedu najvyššieho súdu..., teda o úkone, na základe ktorého došlo k zmene zákonného sudcu, dozvedieť hocikedy od jeho prijatia (za predpokladu, že by boli vyvíjali potrebnú starostlivosť o priebeh*

konania v ich veci vedeného na najvyššom súde), pretože takáto možnosť je priamo predvídaná ich oprávnením ako účastníkov konania kedykoľvek nahliadať do súdneho spisu, ktorého súčasťou sa označené opatrenie od uvedeného dňa stalo. ... Najneskôr sa však podľa názoru ústavného súdu sťažovateľa o existencii predmetného opatrenia predsedu najvyššieho súdu mohli dozvedieť..., keď došlo k verejnému vyhláseniu rozsudku najvyššieho súdu...“.

Sťažnosť podaná na poštovú prepravu 23. septembra 2010 preto nemožno považovať za oneskorene podanú, keďže v tom čase rozsudok vo veci verejne vyhlásený nebol. Navyše, ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na procesnú črtu konania o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky spočívajúcu v tom, že dovolací súd rozhoduje spravidla bez nariadenia pojednávania, pričom pojednávanie môže nariadiť, ak to považuje za potrebné (§ 243a ods. 1 OSP v spojení s §243i ods. 2 OSP). Z vyžiadaného spisu najvyššieho súdu nevyplýva, že by vo veci bolo nariadené pojednávanie, ani žiaden iný procesný úkon dovolacieho súdu, z ktorého by sťažovateľka mala možnosť zistiť zmenu obsadenia senátu konajúceho a rozhodujúceho v jej veci.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie (bod 1 výroku tohto uznesenia).

III.

Podľa ustanovenia § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa ustanovenia § 112 ods. 1 OSP v znení neskorších predpisov môže ústavný súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie veci, ktoré u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Sťažovateľka doručila ústavnému súdu 21. septembra 2010 sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou namieta porušenie základného práva na zákonného sudcu i práva na prejednanie veci súdom zriadeným zákonom opatrením predsedu najvyššieho súdu

z 3. augusta 2010 č. Spr. 101/2010-13 Spr. 1321/2009, ktorým sa mení rozvrh práce najvyššieho súdu na rok 2010, pričom k porušeniu označených práv sťažovateľky uvedeným opatrením malo dôjsť v konaní vedenom pod sp. zn. 1 M Obdo V 22/2008. Uvedenú sťažnosť prijal III. senát ústavného súdu 19. októbra 2010 na ďalšie konanie a vec je vedená pod sp. zn. III. ÚS 390/2010.

So zreteľom na obsah obidvoch sťažností a ich právnu a skutkovú súvislosť ústavný súd rozhodol o spojení vecí tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto uznesenia.

IV.

Ústavný súd podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže na návrh sťažovateľa rozhodnúť o dočasnom opatrení a odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak to nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom a ak by výkon napadnutého rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu neznamenal pre sťažovateľa väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť iným osobám pri odložení vykonateľnosti; najmä uloží orgánu, ktorý podľa sťažovateľa porušil základné práva alebo slobody sťažovateľa, aby sa dočasne zdržal vykonávania právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, a tretím osobám uloží, aby sa dočasne zdržali oprávnenia im priznaného právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom.

Sťažovateľka v sťažnosti a aj v podaní doručenom ústavnému súdu 25. novembra 2010 navrhla odklad vykonateľnosti napadnutých ustanovení opatrenia predsedu najvyššieho súdu o zmene rozvrhu práce. Rovnaký návrh doručila ústavnému súdu 25. novembra 2010 aj k sp. zn. III. ÚS 390/2010, teda ku konaniu, v ktorom namieta porušenie základných práv Opatrením predsedu najvyššieho súdu z 3. augusta 2010 č. Spr. 101/2010-13 Spr. 1321/2009, ktorým sa mení rozvrh práce najvyššieho súdu na rok 2010, v konaní vedenom pod sp. zn. 1 M Obdo V 22/2008.

Ústavný súd berúc do úvahy okolnosti prerokúvaného prípadu konštatuje, že účinnosť navrhnutých dočasných opatrení bola daná skutočnosťou, že v konaní vedenom pod sp. zn. 1 M Obdo V 22/2008, v ktorom podľa tvrdenia sťažovateľky malo dôjsť k porušeniu jej základného práva na zákonného sudcu, ešte nebolo meritórne rozhodnuté.

V čase prípadného vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľky zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy nálehom ústavného súdu by totiž vo veci sp. zn. 1 M Obdo V 22/2008 už mohlo byť rozhodnuté, a hoci v takom prípade vyvstáva otázka možného napadnutia rozhodnutia najvyššieho súdu z dôvodu porušenia rovnakých práv novou sťažnosťou, je zjavné, že vyslovenie porušenia označených základných práv opatrením predsedu najvyššieho súdu o zmene rozvrhu práce by potom už nebolo spôsobilé naplniť účel spočívajúci v účinnej ochrane sťažovateľkiných práv.

Z vyžiadaného spisu najvyššieho súdu však ústavný súd zistil, že 30. novembra 2010 bol v predmetnej veci vyhlásený rozsudok, ktorým najvyšší súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky čiastočne zamietol a čiastočne mu vyhovel tak, že v ostatnej napadnutej časti rozsudok súdu prvého stupňa i rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Rozsudok ešte nie je písomne vyhotovený.

Za takýchto okolností dospel ústavný súd k záveru, že rozhodnutie o dočasnom opatrení v podobe navrhovanej sťažovateľkou už nie je objektívne spôsobilé privodiť účinnú ochranu jej základného práva na zákonného sudcu, pretože nemôže zabrániť prípadnej ujme spôsobenej napadnutými opatreniami predsedu najvyššieho súdu, ktorými došlo k zmenám rozvrhov práce najvyššieho súdu. Ústavný súd tak obidva návrhy na dočasné opatrenia zamietol (bod 3 výroku tohto uznesenia).

K 1. bodu výroku sa podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde pripája odlišné stanovisko sudcu Jána Auxta.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. decembra 2010